

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH220078

NAZWA
OBSZARU Nowa Brda

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH220078	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Nowa Brda

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-03
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 4 lutego 2021 r. w spr. soo Nowa Brda (PLH220078)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
17.2031

Szerokość geograficzna
53.8909

2.2. Powierzchnia [ha]:

10020.88

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL63	Pomorskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3110			50.1		M	B	C	B	B
3140			216.45		M	B	C	B	B
3150			33.07		M	A	C	A	A
3160			27.06		M	A	C	A	A
3260			0.01		P	B	C	B	B
6510			459.96		M	C	C	C	C
7110			2.0		M	B	C	B	C
7120			3.01		M	B	C	C	C
7140			92.19		M	B	C	C	B
7230			29.13		G	B	C	B	C
9110			57.12		M	A	C	A	A
91D0			561.17		M	B	C	B	B
91E0			41.09		M	B	C	B	B
91T0			35.07		M	C	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
M	1352	Canis lupus			p	4	5	i		M	C	B	B
P	6216	Hamatocaulis vernicosus			p				R	DD	C	B	C
P	1831	Luronium natans			p					M	C	B	B
P	1528	Saxifraga hirculus			p	70	70	shoots	V	G	C	B	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	1.76
N10	8.04
N23	0.01
N06	2.17
N17	86.39
N19	1.05

N12	0.58
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony jest na Pojezierzu Południowopomorskim, na sandrowej Równinie Charzykowskiej. Sandr ma charakter lekko falistej równiny, ożywionej dolinami rzek, a także jeziorami, z których część ma charakter rynnowy. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona. Obok różnego kształtu pagórków występują tutaj zagłębienia terenu wypełnione torfowiskami lub nie zarośniętymi oczkami wodnymi. Przez obszar przebiega dział wodny dorzecza Wisły. Głównym ciekim jest rzeka Brda (dorzecze Wisły), która płynąc z północy na południe dzieli obszar na dwie części. Ponad to przez omawiany teren płyną następujące rzeki: płynąca przez północno-wschodni fragment obszaru rzeka Chocina oraz dopływy rzeki Brdy tj. rzeka Lipczynka i Modra. Bogatą sieć powierzchniowych wód tworzą również liczne jeziora położone wśród lasów o zróżnicowanej powierzchni. Są to jeziora lobeliowe, ramienicowe, dystroficzne oraz eutroficzne. Największym jeziorem jest Jezioro Lipczyno Wielkie o powierzchni liczącej ok. 150 ha, pozostałe jeziora są wielkości kilkunastu oraz kilku ha. Gleby na tym obszarze w przeważającej większości wykształciły się z piasków i glin polodowcowych, przeważające typy gleby to rdzawe następnie bielcowe. Lasy zajmują ok. 90% powierzchni terenu. Dominującą rolę pełnią drzewostany sosnowe, wśród których możemy wyróżnić w zagłębieniach terenu liczne, rozdrobnione bory bagienne. Na omawianym terenie występują również nieliczne i małe powierzchnie kwaśnych buczyn oraz dąbrów. W południowej części obszaru został wyróżniony mały fragment boru chrobotkowego. W dolinach cieków i w okolicy źródeł występują łągi. Obok znaczącego udziału priorytetowych borów bagiennych należy wymienić również liczny udział niżowych łąk świeżych. Siedlisko 3140 występuje w jeziorze Lipczyno Wielkie i Zielone. Wśród roślinności zanurzonej stwierdzono występowanie siedmiu zespołów łąk ramienicowych: *Charetum tomentosae*, *Charetum contrariae*, *Charetum rudis*, *Charetum asperae*, *Nitellopsidetum obtusae*, *Charetum fragilis* i *Nitelletum flexilis*. Wymienione zespoły charakteryzują się zróżnicowaniem w gradiencie głębokości. Płytki litoral zajmują płaty *Charetum asperae* i *Charetum rudis*, nieco głębiej *Charetum tomentosae* i *Charetum contrariae*. Głęboki litoral zajęty jest przez *Nitellopsidetum obtusae* i *Nitelletum flexilis*.

W Jeziorze Lipczyno Wielkie ramienice stanowią dominującą grupę roślin wodnych. W przypadku Jeziora Zielone płaty ramienic są zdefragmentowane i tworzą niewielkie skupiska pośród dominującej roślinności naczyniowej.

Na terenie ostoi są 3 jeziora lobeliowe: Sękacz, Płosno (Płociowe) i Cietrzewie Małe. W każdym z nich występują typowo wykształcone płaty zbiorowisk *Isoëto-Lobelietum lobelietosum* i *Isoëto-Lobelietum typicum*, zajmując znaczne powierzchnie litoralu. Szczególnie liczne w tych jeziorach są populacje *Lobelia dortmanna*. W jeziorze Sękacz występuje także liczna populacja *Luronium natans*. Gatunek ten był także w przeszłości notowany w jeziorze Płosno (Bazydło 2004 za Szumacher 1987).

Jeziora lobeliowe w ostoi to stosunkowo niewielkie i płytkie, bezprzepływowe i oligotroficzne zbiorniki. Mają one wodę ubogą w wapń (zwłaszcza jezioro Cietrzewie Małe - 1,8 mg Ca/dm³), lekko zabarwioną (24 - 33 mg Pt/dm³), o niskim przewodnictwie elektrolitycznym (48 - 80 S/cm) i kwaśnym lub bliskim obojętnemu odczynowi wody. Zlewnie jezior mają charakter leśny lub leśno-rolniczy, co sprawia, że perspektywy zachowania specyfiki tych siedlisk są bardzo dobre. Obecnie jeziora są doskonale (Cietrzewie Małe) lub dobrze zachowane (Sękacz, Płosno).

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar ten charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk, różnorodnością zachowanych zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych oraz różnorodnością biologiczną. Obszar ten obejmuje wiele typów siedlisk tj. 14 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Występuje tu bogata flora naczyniowa, z licznymi gatunkami chronionymi i rzadkimi. Jest to obszar o szczególnym nagromadzeniu drobnopowierzchniowych torfowisk przejściowych i wysokich, jezior lobeliowych oraz rzadkich zbiorowisk roślin wodnych i bagiennych. Torfowiska wraz z innymi typami mokradeł stanowią znaczący rezerwuar wody i pełnią ważną rolę w kształtowaniu zasobów wodnych poprzez jej retencjonowanie, a także zasilanie. Obszar ten charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem siedlisk, różnorodnością zachowanych zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych oraz różnorodnością biologiczną. Obszar ten obejmuje wiele typów siedlisk tj. 14 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Występuje tu bogata flora naczyniowa, z licznymi gatunkami chronionymi i rzadkimi. Jest to obszar o szczególnym nagromadzeniu drobnopowierzchniowych torfowisk przejściowych i wysokich, jezior lobeliowych oraz rzadkich zbiorowisk roślin wodnych i bagiennych. Torfowiska wraz z innymi typami mokradeł stanowią znaczący rezerwuar wody i pełnią ważną rolę w kształtowaniu zasobów wodnych poprzez

jej retencjonowanie, a także zasilanie wód powierzchniowych i podziemnych. Do największych powierzchniowo zespołów torfowisk, bagien i borów bagiennych należy zaliczyć teren objęty ochroną rezerwatową "Bagnisko Niedźwiady" oraz zwarty obszar położony na południe od Jeziora Lipczyno Wielkie. Na omawianym obszarze występuje bogactwo zróżnicowanych jezior, o dużej wartości przyrodniczej, do których należą m.in. jeziora lobeliowe oraz jeziora ramienicowe.

Siedliska ramienic w Jeziorze Lipczyno Wielkie są dobrze zachowane i modelowe, osiągając w obu przypadkach wskaźnik A. Ze względu na otoczenie całego zbiornika borami sosnowymi perspektywy zachowania siedliska są dobre.

Dużym walorem ostoji są doskonale/dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Szczególnie cenne jest jezioro Cietrzewie Małe, a także jezioro Sękacz – to ostatnie z liczną populacją *Luronium natans*. Atutem tych jezior jest ich niemal całkowicie śródlądowe położenie, dzięki czemu perspektywy ich zachowania są bardzo dobre.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Siedlisko w granicach obszaru występuje na 4 płatach o łącznej powierzchni 29,13 ha (powierzchnia wyliczona na podstawie plików shape dostępnych na stronie <http://alkfens.kp.org.pl/ogolnopolska-baza-mechowisk/>, stan na dzień 14.02.2019 r.). Stwierdzono na nich 2 gatunki roślin wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG: skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus* (na jednym płacie) oraz haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* (na trzech płatach).

Reprezentatywność: ocena B (dobra) – fitocenozy są dość typowo wykształcone dla siedliska, jednak część z nich jest zniekształcona m.in. przez występowanie trzciny pospolitej.

Powierzchnia względna: ocena C ($2\% \geq p > 0\%$) – oceny dokonano wykorzystując dane o powierzchni siedliska w Polsce (szacowanej na ok. 25600 ha), ze strony:

<https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/reports2012>

Stan zachowania: ocena B (dobry), w tym:

stopień zachowania struktury: II – dobrze zachowana: ocenę nadano z uwagi na zniekształcenia niektórych fitocenoz m.in. przez występowanie trzciny pospolitej,

stopień zachowania funkcji: II – dobre perspektywy: istniejące niekorzystne oddziaływania związane z nieodpowiednimi warunkami hydrologicznymi i/lub zarastaniem przez trzcinę pospolitą można zminimalizować przez podjęcie odpowiednich działań ochronnych.

Ocena ogólna: C (znacząca) – z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię płatów siedliska w obszarze Natura 2000 w stosunku do zasobów krajowych, ich znaczenie dla ochrony siedliska przyrodniczego w kraju nie jest szczególnie duże.

1528 skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*:

Kategoria liczebności: V – bardzo rzadkie: ze względu na to, że gatunek w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin otrzymał kategorie EN (zagrożone).

Populacja: C ($2\% \geq p > 0\%$): populacja gatunku w 2015 r. liczyła ok. 70 pędów, w większości posiadających kwiatostany, rozmieszczonych nierównomiernie na powierzchni ok. 20 m². Gatunek podawany jest w naszym kraju z 240 stanowisk, przy czym w ostatnich dwudziestu latach został potwierdzony jedynie na 28 stanowiskach (Kozub i Dembicz 2018). Szacowana liczebność populacji w Polsce wynosi 26000 – 28000 osobników (dane ze strony: <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/reports2012>).

Stan zachowania: B (dobry): stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy dobrze zachowane. Gatunek stwierdzono na torfowisku w pobliżu źródła rzeki Lipczynki. Jego otoczenie stanowią bory sosnowe, a sama powierzchnia torfowiska porośnięta jest przez mezotroficzne lasy brzoźowo-sosnowe (miejscami ze znacznym udziałem świerka), w obrębie których znajdują się enklawy z roślinnością mechowiskową oraz mszyste szuwały wieloturzycowe. Gatunek został stwierdzony w granicach takiej właśnie bezleśnej enklawy o powierzchni ok. 0,6 ha (Kozub i Dembicz 2018).

Izolacja: B: populacja nieizolowana, ale występującą na peryferiach zasięgu gatunku. Omawiane stanowisko wraz ze stanowiskami w dolinie Debrzynki i w Wielkopolsce wyznacza południowo-zachodni kraniec niżowego zasięgu *Saxifraga hirculus* w Europie (Kozub i Dembicz 2018).

Ocena ogólna: C (znacząca) – z uwagi na stosunkowo niewielką populację w obszarze Natura 2000 w stosunku do zasobów krajowych, jej znaczenie dla ochrony gatunku w kraju nie jest szczególnie duże.

6216 haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*

Informacja o występowaniu gatunku w obszarze pochodzi z Ogólnopolskiej Bazy Torfowisk Alkalicznych dostępnej na stronie <http://alkfens.kp.org.pl/ogolnopolska-baza-mechowisk/>, stan na dzień 14.02.2019 r.

Kategoria liczebności: R – rzadki: gatunek występuje tylko na niektórych torfowiskach.

Populacja: C ($2\% \geq p > 0\%$): istnieją dane o około 180 stanowiskach gatunku (Stebel 2004), zatem populacja gatunku w obszarze Natura 2000 nie przekracza 2% populacji krajowej.

Stan zachowania: B (dobry): stopień zachowania cech siedliska gatunku: II – elementy dobrze zachowane.

Gatunek stwierdzono na 3 płatach siedliska 7230 w obszarze Natura 2000.

Izolacja: C: populacja nieizolowana.

Ocena ogólna: C (znacząca) – z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię płatów siedliska 7230 w obszarze Natura 2000, na których występuje gatunek, w stosunku do zasobów krajowych, znaczenie populacji dla ochrony gatunku w kraju nie jest szczególnie duże.

Dla siedliska 3260 w pkt. 3.1 SDF wprowadzono minimalną powierzchnię siedliska możliwą do wykazania w SDF tj. 0,01 ha. Cały SDF zostanie zweryfikowany po opracowaniu dokumentacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych, wersja 2012.1 nazewnictwo zagrożeń jest sformułowane w sposób ogólny, zgodnie z nazewnictwem przyjętym przez Komisję Europejską i kraje członkowskie. Należy jednak podkreślić, iż ich interpretacja musi odnosić się do faktycznego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze. W związku z czym za zagrożenie uznawane są te elementy działalności albo taki sposób ich wykonania, których realizacja może pogorszyć stan zachowania siedlisk i/lub gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszarów Natura 2000.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
L	G05.01		i
M	G02		i
L	E01.03		i
L	G02.10		i
L	G01.02		i
L	E01.04		i
M	K04		i
L	D01.01		i
L	E03		i
L	A01		i
L	K02.03		i
M	F02.03		i
L	G05		i
L	D01.02		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	D01.01		i
M	X		b
L	D01.02		i
L	G01.02		i

Poziom: H = wysoki, M = sredni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Bazydło E. 2004 Biologia i ekologia populacji *Luronium natans* (L.) Raf. Uniwersytet Gdański, Gdańsk, praca doktorska, mscr. 2. Bociąg K. 2008 Jeziora lobeliowe i populacje *Luronium natans* w projektowanych obszarach Natura 2000 województwa pomorskiego (ekspertyza na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie). 3. Bociąg K. 2009 Jeziora lobeliowe i populacje *Luronium natans* w nowo projektowanych obszarach Natura 2000 województwa pomorskiego (raport z wyników ekspertyzy) mscr. 4. Bociąg K., Chmara R. 2008 Rozmieszczenie ramienic (Characeae) na obszarach sandrowych Równiny Charzykowskiej (NW Polska). *Fragm. Flor. Geobot. Polonica* (15)2 5. Buliński M. 2007/2008 Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych Programu Natura 2000 na gruntach nieleśnych Nadleśnictwa Niedźwiady mscr. 6. Chmara R - dane niepublikowane 7. Chmara R. 2008 Przyczyny zróżnicowania struktury roślinności podwodnej w jeziorach na obszarach sandrowych Borów Tucholskich Uniwersytet Gdański, Gdańsk, praca doktorska, mscr. 8. Chmara R., Bociąg K. 2008 Jeziora ramienicowe w projektowanych obszarach Natura 2000 województwa pomorskiego (ekspertyza na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie) 9. Chmara R., Bociąg K. 2007 Rozmieszczenie rdestnic (Potamogeton; Potamogetonaceae) na Równinie Charzykowskiej (NW Polska). *Fragm. Flor. et Geobot. Polonica* 14(2) 311-318 10. Chmara R., Bociąg K. 2009 Jeziora ramienicowe w nowo projektowanych obszarach Natura 2000 województwa pomorskiego (raport z wyników ekspertyzy) mscr. 11. Cieplik J. 1984 Przyrodnicze obiekty ochrony konserwatorskiej w województwie słupskim. *Jantarowe Szlaki* 27(4) 12. Janowski M. 1990 Torfowiska województwa słupskiego *Seria-Nauka w praktyce*. AR Szczecin 13. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R., Niedziałkowski K. i inni 2005 Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce Zakład Badania Ssaków PAN 1-7814. Krawiecowa A. 1954. W sprawie ochrony jezior lobeliowych na Pomorzu. *Ochr. Przyr.* 22: 160-166. 15. Kozub Ł., Dembicz I. 2018. Potwierdzenie występowania *Saxifraga hirculus* (Saxifragaceae) w zachodniej części Równiny Charzykowskiej (Polska północno-zachodnia) po 90 latach. *Fragm. Florist. Geobot. Polon.* 25, 1: 119-123 16. Nowak S., Mysłajek R. W., Kłosińska A., Gabryś G. 2011 Diet and prey selection of wolves (*Canis lupus*) recolonising Western and Central Polska. *Mammal Biol.*, doi: 10.1016/j.mambio.2011.06.007 17. Nowak S., Mysłajek R.W. 2011 Wilki na zachód od Wisły. *Stowarzyszenie dla Natury "Wilk"*, Twardorzeczka 18. Pawlikowska A. (red.) 1982 Osobliwości przyrodnicze województwa słupskiego. *Rezerваты przyrodnicze*. Szczecin. 5-12. 19. PIOŚ WIOŚ Słupsk 1998 Jeziora lobeliowe położone na terenie województwa słupskiego. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Słupsk. 20. Sewerniak P. 2010 Wolves in the Toruń Basin Ecological Questions 13 47-53 21. Stebel A. 2004. *Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst. Sierpowiec błyszczący Haczykowiec błyszczący. W: Sudnik-Wójcikowskiej B., Werblan-Jakubiec H. (red.) *Gatunki roślin. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny*. Tom 9. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, s. 39-41. 22. Szmeja J. 1996 Rejestr jezior lobeliowych w Polsce *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* 3 347-367 23. Szmeja J. 1996. Rejestr polskich jezior lobeliowych. *Fragm. Flor. Geobot.* 3. 24. Szmeja J.,

Bazydło E 2006 Program ochrony Program ochrony i kontroli elismy wodnej Luronium natans (L.) Raf. w Borach Tucholskich. [W:] Banaszak J., Tobolski K. (red.) Park Narodowy "Bory Tucholskie" u progu nowej dekady. Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 143-17425. Wołejko L., Pawlaczyk P., Stańko R. (Eds.). 2019. Torfowiska alkaliczne w Polsce – zróżnicowanie, zasoby, ochrona. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin26. Załupka A. (red.) 1998 Jeziora lobeliowe położone na terenie województwa śląskiego. Biblioteka Monitoringu Środowiska.27. <http://alkfens.kp.org.pl/ogolnopolna-baza-mechowisk/> - Ogólnopolska Baza Torfowisk Alkalicznych (stan na dzień 14.02.2019 r.)28. <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/reports2012> - dane dotyczące powierzchni siedlisk oraz liczebności populacji gatunków w poszczególnych krajach

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	31.37	PL02	0.71		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Przytoń	*	0.19
PL02	Bagnisko Niedźwiady	+	0.49
PL04	Fragment Borów Tucholskich	*	30.42
PL02	Jezioro Cęgi Małe	+	0.03
PL04	Okolice Jezior Krępsko i Szczytno	*	0.96

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
Adres:	Polska Chmielna 54/57 80-748 Gdańsk
Adres e-mail:	sekretariat.gdansk@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu
☒	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH220078

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)